

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Sjöfartsverket

601 78 Norrköping

Uppdrag till Sjöfartsverket att delta i Europeiska sjösäkerhetsbyråns upphandling av fartygsresurser för oljeskadesanering

Regeringens beslut

Regeringen ger Sjöfartsverket i uppdrag att delta i Europeiska sjösäkerhetsbyråns (EMSA) kommande upphandling av fartygsresurser för oljeskadesanering till havs, EMSA/2025/CPN/0029. Upphandlingen kommer att genomföras under 2026.

Upphandlingen avser kontrakt för oljeskadesanering som sträcker sig över en period om 33 alternativt 36 månader med en möjlighet till förlängning med 36 månader.

Sjöfartsverket bemyndigas vidare att ingå avtal med EMSA om att ingå i den upphandlade flottan av fartyg för oljeskadesanering om det blir aktuellt.

Sjöfartsverket ska lämna en övergripande redovisning av uppdraget i årsredovisningen för budgetåret 2026.

Skälen för regeringens beslut

EMSA har etablerat ett nätverk av upphandlade fartyg som används för bekämpning av oljeutsläpp. I nätverket ingår kommersiella fartygsoperatörer i hela Europa. Även myndigheter kan delta i den aktuella upphandlingen av fartygsresurser för oljeskadesanering till havs, dock inte de myndigheter som har det utpekade ansvaret för miljöräddning i ett medlemsland. Syftet med den upphandlade fartygsflottan är att stärka enskilda EU-medlemsstaters förmåga att snabbt och effektivt skydda sina kuster och vatten från havsföroreningar.

Nätverket av fartyg som EMSA har etablerat kompletterar medlemsstaternas egna resurser vid större olyckor genom att tillhandahålla ytterligare saneringskapacitet. I Sverige är det Kustbevakningen som är ansvarig myndighet för miljöräddning och som leder räddningsinsatser vid olyckor och flera räddningsaktörer bistår Kustbevakningen vid olyckor, inkluderat dessa upphandlade fartyg. De upphandlade fartygen är typiskt sett kommersiella fartyg som har anpassats specifikt för arbete med oljeskadesanering och står i ständig beredskap, redo att avbryta sina ordinarie kommersiella aktiviteter inom högst 24 timmar efter en begäran om assistans.

Sjöfartsverket förvärvade 2024 isbrytaren Idun. Idun har tidigare tjänstgjort inom industriell verksamhet till havs och har sedan tidigare monterade tankar för att ta omhand oljespill och kontaminerat vatten samt har en mycket kraftig brandbekämpningsutrustning. Mot den bakgrunden bedöms Idun utgöra en lämplig resurs för att, utöver den ordinarie uppgiften som statsisbrytare, bistå vid sanering av oljeutsläpp till havs. Inte minst i de farvattnen som periodvis helt eller delvis är täckta av is.

Om Sjöfartsverket tilldelas kontrakt i den aktuella upphandlingen kommer kompletterande investeringar på Idun att göras, investeringarna finansieras med medel från EMSA. Även andra utgifter som uppstår till följd av ett eventuellt kontrakt för beredskap och insatser finansieras av EMSA och belastar därmed inte Sjöfartsverkets avgiftskollektiv dvs. handelssjöfarten.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Per Hollander

Kopia till

Försvarsdepartementet/ESS

Finansdepartementet/BA

Kustbevakningen

Transportstyrelsen